

BELVÁROSI CSATA

A FERENCIEK TEMPLOMÁNAK LEBONTÁSA ÉS ÚJRAÉPÍTÉSE

A régi Pest egy érdekes darabja fölött nemsokára csákánycsapások zuhanása lesz a halálharang szomorú zenéje: a Belváros közepéről eltűnik a Ferenciek temploma a rendházzal és az átjáró-házul szolgáló bérpalotával együtt. A rend már régebben elhatározta, hogy lebontatja mind a hármát és helyükbe új templomot, rendházat és hatalmas bérpalotát épít. Egy templom lebontása azonban akadályokba ütközik, meg kell kérdezni a Műemlékek Országos Bizottságának véleményét és ez a bizottság, mely természetesen konzervatív, ott is műemléket véd, ahol nincsenek is műemlékek és tradícióhoz híven, tiltakozni szokott a templomok lebontása ellen. Így történt a Ferenciek templomával is. A bizottság kimondta, hogy a templom műemlék és tiltakozott a lebontás és újraépítés ellen.

A Ferenc-rendet kellemetlenül érintette a Műemlékek Országos Bizottságának ez a megállapítása, mely utját vágta volna a nagy építő-szándéknak és a rend régi vágyának teljesülését akadályozta volna meg. Ha valóban műemlék volna a templom, a rend is ragaszkodna hozzá, de hiteles okiratok és komoly szakvélemények alapján megállapították, hogy évszázadok választják el attól a lehetőségtől, hogy multja és építészeti becsé érinthetlenségét biztosítsák. Ezért a rend terjedelmes ellenirattal támadta meg a hivatalos szakértői megállapítást. A kultuszmi-

niszterhez fordult a szándékait gátló szakkritika ellen és kérte a rombolási és építési engedély megadását. Az ellenirat kifejti, hogy a templom egyáltalán nem tekinthető műemléknek, a rend a leghatározottabban tiltakozik e megállapítás ellen nemcsak érdekeinek megvédése okából, hanem közérdekű jogon is.

A templom — így mondja az ellenirat — alig több, mint másfél száz év előtt, 1750-ben épült. Sem építészeti formája, sem anyaga nem olyan, mely miatt a műemlékek közé lenne sorozható, különösen Budapesten, hol két templom is van, mely nagyobb és jelentős történelmi multtal bír. A belvárosi templom igazi műemlék és annak tiszteletbentartása, mely pedig az egész városrész rendszeres kifejlesztését akadályozta, jogosult volt. Az a templom hatszáz esztendővel idősebb a Ferencrendiekénél, 1150-ben épült és anyagának és felszerelésének egyaránt maradandó, nagy művészi értéke van.

A budai templom még régebb, a tizenegyedik században épült. Ezeknek multját respektálni kell, de ha ilyen értékes templomaink vannak, az ellenirat szerint, nincs szükség rá, hogy egy százhatvan esztendő templom lebontásának útjába álljanak. Annál kevésbé jogosult ez, mert a Ferenciek templomának felszerelése még sokkal fiatalabb, mint az épület, alig néhány évtizedes, ezt sem védheti tehát a Műemlékek Országos Bizottsága, mikor egy a Belváros fejlődésére nagyjelentőségű és nagyszabású építkezést

megakadályoz.

Mert a Ferenc-rend valóban monumentális építkezésre készül. A mai bérház helyére hatalmas, impozáns bérpalotát tervez. A rend be akarja építeni azt az utcarészt is, mely a templomtól a gyalogjáróig terjed.

TEMPLOMA RÖRÜL

Ezzel szemben a templomépítést úgy tervezi, hogy egy park közepén helyezi el a templomot és a park utjai tennék könnyen és rövidebben lehetővé a gyalogközlekedést. A rendházat a szerzetesi intencióknak megfelelően a nagy telektömb hátsó szögletében tervezik elhelyezni. Könnyű elképzelni, mekkora jelentősége lehet ennek az építkezésnek a Belváros annyi tradícióisztelettel megakasztott fejlődésére. Az ügy most a kultuszminiszter döntését várja, ettől függ, vajjon megakad-e egy nagyszerű, monumentális építkezési szándék, vagy a Ferenc-rendi szerzetesek liberális felfogása győzedelmeskedik-e a Műemlékek Országos Bizottságának konzervativizmusa fölött.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

725.940.25

Szerző

Hely

Cím

Belvárosi csata.

Idő

1914

Forrás:

a Nap

Személy

pp.

1914 11/12

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)